

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

Кафедра української філології та суспільних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

М. Б. Боднар

серпень 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський)*

галузь знань – *01 Освіта / Педагогіка*

спеціальність – *013 Початкова освіта*

освітньо-професійна програма – *Початкова освіта*

Кременець – 2017 рік

Комінярська І. М., Пасічник О.В. Дитяча література : [робоча програма навчальної дисципліни для студентів спеціальності 013 Початкова освіта / І. М. Комінярська, О.В. Пасічник – Кременець, 2017 р. – 25 с.

Розробники: Комінярська Ірина Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології та суспільних дисциплін.

Пасічник Олена Василівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології та суспільних дисциплін.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української філології та суспільних дисциплін. Протокол №1 від 31.08. 2017 року

Зав. кафедри

О. В. Василюшин

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	спеціальність 013 Початкова освіта	Дисципліна професійної підготовки	
Модулів – 2	Кваліфікація. Вчитель початкової школи	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат,есе		Семестр - 1	Семестр - 1
Загальна кількість годин – 180 год.		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 1,8	Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра	30 год.	10 год.
		Практичні	
		38 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		112 год.	220 год.
		Вид контролю: екзамен	Вид контролю: екзамен

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

- для денної форми навчання – 37.7 % / 62.2%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

У системі підготовки майбутнього вчителя початкових класів чільне місце займає дисципліна «Дитяча література». Дисципліна вивчає такі основні розділи: «Усна народнопоетична творчість для дітей», «Українська дитяча література ХІХ – початку ХХ сторіччя» та «Зарубіжна література для дітей». Твори художньої літератури є важливим засобом виховання підростаючого покоління.

Курс «Дитяча література» передбачає розгляд творів, здатних упливати на процес морально-етичного й духовного розвитку дітей; вивчення історії дитячої літератури від моменту її зародження до сучасності; розширення й поглиблення у майбутніх фахівців теоретико-літературних понять, необхідних для цілісного аналізу творів дитячої літератури.

Курс дитячої літератури базується на науково-методичних положеннях вивчення творів різних жанрів, розробленим на виконання Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 462 від 20 квітня 2011 року.

Це вивчення має базуватися на твердому переконанні: дитяча література є органічною частиною літератури взагалі. У сучасних умовах об'єктивного з'ясування художньо-естетичних цінностей усієї нашої духовно-національної спадщини саме вона характеризується здатністю наближати світ дорослих і дітей, розв'язувати проблеми морально-етичного, національно-патріотичного характеру.

У вступі розкривається значення курсу, його мета, завдання, зв'язок з іншими дисциплінами. Перший розділ – усна народна творчість – включає фольклорні твори різних жанрів, особливості їх включення в початковій школі. Наступні два розділи – українська дитяча література ХІХ поч. ХХІ століття присвячені загальному огляді творчості українських письменників, також пропонуються художні тексти для прочитання й аналізу. Розділ «Зарубіжна література для дітей» містить кращі зразки творів дитячих письменників російської та світової літератури.

Майбутній педагог повинен чітко орієнтуватися у виборі художніх текстів для читання, вміти аналізувати художній твір, враховуючи історичний період, умови, коли жив і працював письменник, знати різні жанри фольклорних творів, українських та зарубіжних письменників, які писали для дітей. Ця дисципліна

Структура навчальної дисципліни містить теоретичний блок (тексти лекцій), плани практичних занять, структуру екзаменаційного кредиту, критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів.

Мета і завдання вивчення навчальної дисципліни (модуля), результати навчання (знання, вміння, компетенції).

Метою вивчення «Дитячої літератури» студентами педагогічного факультету є формування літературознавчої компетенції студентів, систематизація знань з історії української літератури та вивчення творів зарубіжної літератури, що увійшли в коло дитячого читання.

Завдання:

- розкрити багатство художніх творів, що увійшли в коло дитячого читання;
- поглибити знання з історії української дитячої літератури;
- закріпити шкільні знання з теорії літератури;
- удосконалити вміння аналізувати художній текст відповідно до вимог;
- виробити навички системного підходу до вивчення літератури;
- підготувати до вивчення методик читання в початкових класах.
- отримати цілісне уявлення про дитячу літературу як цілком самостійне історико-літературне явище, що відображає загальні тенденції розвитку вітчизняної і світової культури, літератури, педагогічної думки;
- вивчити літературну спадщину видатних українських та зарубіжних дитячих письменників;

- виробити навички аналітичного підходу до художнього тексту, що має своїм адресатом дитину дошкільного віку;
- дати студентам ґрунтовні й систематичні знання з усіх змістових модулів;
- забезпечити засвоєння провідних літературознавчих понять;
- виховувати повагу до української та світової дитячої літератури;
- сформуванати практичні уміння й навички літературознавчого аналізу художніх текстів.

Студент повинен знати:

- основні завдання дитячої літератури як навчальної дисципліни;
- специфічні особливості дитячої літератури відповідно до вікових особливостей читача;
- основи теорії літератури; твори, що входять у коло читання учнів молодшого шкільного віку;
- складові частини та основні жанри дитячого фольклору; загальні поняття про особливості, своєрідність дитячої літератури, освітнє і виховнє значення дитячої літератури;
- шляхи розвитку дитячої літератури, історичні умови формування літератури для дітей;
- тексти творів, що входять у коло читання учнів молодшого шкільного віку, короткі відомості про життєвий і творчий шлях авторів дитячих творів.
- періодизацію української дитячої літератури, ідейно-тематичне та дидактичне спрямування літератури кожного періоду літературного процесу;
  - твори української літератури для дітей і про дітей, що несуть у собі художньо-естетичний потенціал;
  - кращі твори світової спадщини для дітей;

Курс «Дитяча література» спрямований на формування таких компетентностей:

Інтегральна: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до міжособистісного спілкування; комунікаційні навички, навички працювати як автономно, так і в команді.

ЗК4. Здатність володіти державною мовою як усно, так і письмово та спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності та здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності спеціальні:

ФК5. Здатність реалізовувати професійно-педагогічну діяльність в умовах відкритого освітнього середовища початкової школи.

ФК8. Здатність до саморозвитку на основі рефлексії результатів власної професійно-педагогічної діяльності, включаючи спроможність обмірковувати власні та інші системи цінностей, розвиток і практику.

ФК12. Здатність впроваджувати сучасні педагогічні та інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності.

ФК 15. Здатність здійснювати усну комунікацію в різноманітних освітніх контекстах.

ФК16. Вміння будувати взаємини з дітьми на основі гуманізму, демократизму, педоцентризму; налагоджувати спільну роботу школи, батьків, громадськості у освітньо-виховному процесі початкової школи.

Програмні навчання:

ПРН4. Володіти державною мовою як усно, так і письмово та спілкуватися іноземною мовою, здійснювати усну комунікацію в різноманітних освітніх контекстах.

ПРН6. Здійснювати критичний аналіз теоритичної та методичної літератури в галузі початкової освіти.

ПРН15. Систематично підвищувати свою професійно-педагогічну майстерність.

ПРН21. Продемонструвати вміння вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях.

ПРН23. Продемонструвати навички публічної етичної поведінки.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМ №1. ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА – МИСТЕЦТВО СЛОВА. ПОНЯТТЯ «ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА». ОСНОВИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Дитяча література як вид мистецтва, її розвиток.

Поняття «дитяча література».

Специфіка дитячої літератури, її функції як мистецтва слова.

Основи літературознавства.

Поняття про художній твір, його елементи.

Літературний образ, його специфіка.

Епос як літературний рід. Провідні епічні жанри.

Лірика. Тематична та жанрова класифікації ліричних творів.

Драма. Основні драматичні жанри.

Специфіка вияву синкретичних жанрів.

ЗМ № 2. РІЗНОАСПЕКТНІСТЬ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ. СПЕЦИФІКА ДИТЯЧИХ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІХ ТВОРІВ

Особливості дитячої літератури.

Літературознавчий аналіз художнього твору.

Літературознавча пропедевтика (дошкільний навчальний заклад).

Композиція літературного твору.

Мова художнього твору. Тропи.

Синтаксичні засоби вираження мовлення (стилістичні фігури)

Етапи аналізу художніх творів.

Специфіка аналізу конкретних літературних жанрів.

Мета й завдання керівництва дитячим читанням.

ЗМ № 3. УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ – ОСНОВА ПІЗНАННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СВІТУ, ФІСОФСЬКИХ РОЗДУМІВ ПРО ЗМІСТ ЖИТТЯ

Поняття про дитячий фольклор, його ознаки та класифікація.

Колискові пісні.

Казка.

Дитячі ігри.

ЗМ № 4. РОЗВИТОК ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ ВІД ДАВНИНИ ДО СУЧАСНОСТІ

Давньоукраїнське краще письменство та його значення для дитячої літератури

Поняття про літературний процес та його періодизацію.

Феномен давньоукраїнського літописання.

«Повчання» Володимира Мономаха як видатна літературно-педагогічна пам'ятка.

Світове значення «Слова о полку Ігоревім».

Зародження й формування української дитячої літератури (XI-XVIII ст.)

Література для дітей ХХ ст..

Письменники – дітям.

Дитяча преса.

Сучасна дитяча література. Зарубіжна література для дітей.

Іменний покажчик українських та зарубіжних письменників: Григорій Сковорода, Панько Куліш, Тарас Шевченко, Іван Франко, Борис Грінченко, Михайло Коцюбинський, Степан Руданський, Марко Вовчок, Леонід Глібов, Олена Пчілка, Леся Українка, Михайло Стельмах, Олександр Олесь, Василь Сухомлинський, Анатолій Костецький, Володимир Винниченко, Степан Васильченко, Андріан Кашенко, Микола Вінграновський, Євген Гуцало, Наталя Забіла, Всеволод Нестайко, Дмитро Білоус, Олександр Копиленко, Марійка Підгірянка, Василь Чухліб, Оксана Іваненко, Юрій Збанацький, Платон Воронько, Олесь Донченко, Іван Багмут, Василь Симоненко, Ліна Костенко, Валентин Бичко, Григор Тютюнник, Марія Познанська, Віктор Близнець, Олександр Підсуха, Іван Багряний, Катерина Перелісна, Леонід Полтава, Олег Орач, Лідія Повх, Дмитро Павличко, Микола Трублаїні, Петро Ребро, Оксана Сенатович, Микола Сингаївський, Вадим Скомаровський, Володимир Сосюра, Павло Тичина, Марія Хоросницька, Богдан Чепурко, Галина Чорнобицька, Ганна Чубач, Дмитро Чередниченко, Юрій Шкрумеляк, Іван Чернецький, Олександр Пушкін, Петро Єршов, Костянтин Ушинський, Самуїл Маршак, Корній Чуковський, Віталій Біанкі, Олексій Толстой, Микола Носов, Антон Чехов, Михайло Пришвін, Сергій Міхалков, Єдуард Успенський, Редьярд Кіплінг, Алан Мілн, Марк Твен, Ганс Андерсен, Шарль Перро, Брати Грімм, Астрід Ліндгрєн, Джані Родарі.

У 2 класі до кола читання включені імена Ніни Найдич, Галини Малик, Сашка Дерманського, Марини Павленко, Марини та Сергія Дяченків, Лариси Ніцой, Лесі Ворониної, Оксани Луцєвської, Ігоря Січовика, Дмитра Кузьменка, Оксани Кротюк, Любові Відути, Сергія Пантюка, Віктора Терена, Мар'яни Савки, Наталки Поклад, Григорія Фальковича, Тетяни Стус, Катерини Міхаліциної.

У 3 класі до кола читання включені імена Василя Голобородька, Івана Андрусяка, Михайла Григоріва, Валентини Вздутьської, Василя Симоненка, Дмитра Кузьменка, Галини Вдовиченко, Зірки Мензатюк, Катерини Бабкіної, Лариси Денисенко, Леоніда Шияна, Оксани Караванської, Іана Вайброу, Карла Коллоді, Джеремі Стронга, Нузета Умерова.

У 4 класі до кола читання включені імена Дмитра Білоуса, Любові Забашти, Анатолія Костецького, Олесі Мамчич, Володимира Лучука, Оксани Сенатович, Михайла Чабанівського, Оксани Іваненко, Саші Кочубей, Галини Ткачук, Мар'яни та Тараса Прохаськів, Ірен Роздобудько, Івана Андрусяка, Юлії Смаль, Роалда Дала, Пауля Маара, Марії Парр.

Тема 1. Усна народна творчість в колі дитячого читання.

Поняття про дитячий фольклор.
 Класифікація дитячого фольклору.
 Літературна казка.
 Міф у дитячому читанні.
 Жанрові різновиди пісень для дітей.
 Малі фольклорні жанри.
 Казки, їх класифікація.
 Дитячі ігри.
 Відображення історичної пам'яті народу в легендах та переказах.

Тема 2. Творчість Т.Г. Шевченка в дитячому читанні

«Доля, схожа на легенду»: життєвий і творчий шлях письменника.
 Т.Г. Шевченко – фундатор нової української літератури для дітей.
 Тема знедоленого дитинства у спадщині поета («І золотої, й дорогої...», «Мені тринадцятий минало...», «І виріс я на чужині...», «На Великдень, на солоні...»)
 Уславлення краси української природи в пейзажній ліриці («Тече вода з-під явора...», «Садок вишневий коло хати...», «Дивлюся: світає, край неба палає...» (уривок із поеми «Сон»), «Село! І серце одпочине...» (фрагмент поеми «Княжна»)).

Тема 3. Творчість І.Я. Франка в дитячому читанні

Життєвий і творчий шлях Івана Яковича Франка.
 Іван Франко як теоретик дитячої літератури (ст. «Байка про байку», «Женщина-мати»)
 Тематична своєрідність поезій («Дивувалась зима...», «У долині село лежить...», «Червона калино, чого в лузі гнешся?», «Дрімають села...»)
 Фольклорна основа казок (зб. «Коли ще звірі горили»)
 Значення творів І.Я. Франка про освітню систему в Галичині для формування світогляду педагога («Красне писання», «Олівець», «Отець-гуморист», «Грицева шкільна наука»)
 Автобіографічні мотиви Франкової прози («Малий Мирон», «У кузні»).

Тема 4. Творчість Б.Д.Грінченка в дитячому читанні

Життєвий і творчий шлях письменника.
 Тема страдницької сирітської долі в оповіданнях Б.Грінченка.
 Патріотичні мотиви Грінченкової прози.
 Творче втілення моральної проблематики в оповіданнях «Украла», «Кавуни».

Тема 5. Творчість М.М.Коцюбинського в дитячому читанні.

Життєвий і творчий шлях письменника.
 Казки для найменших.
 Тема знедоленого дитинства в доробку М.М. Коцюбинського.

Тема 6. Творчість Олени Пчілки та Лесі Українки в дитячому читанні

Олена Пчілка – письменниця, етнограф, фольклорист.
 Тематичне розмаїття віршів та байок Олени Пчілки.
 Казки для дітей, їх зв'язок із фольклором.
 «Я в серці маю те, що не вмирає...». Життєвий і творчий шлях Лесі Українки.
 Мистецька довершеність віршів для дітей.

Проблематика казок «Біда навчить», «Лелія», «Метелик».

Тема 7. Творчість Михайла Стельмаха в дитячому читанні.

Михайло Стельмах – самобутній український прозаїк.

Мистецька довершеність віршів для дітей («Дош», «Чайка», «Коло млина», «Дятел», «Засць і рак» та ін.)

Чарівний світ казки в набутку письменника («В їжаковім вітряку», «Лісова казка», «Заячий секрет» тощо.)

Автобіографічна основа повістей «Гуси-лебеді летять», «Щедрий вечір».

Тема 8. Творчість Олександра Олеся

Життєвий і творчий шлях Олександра Івановича Кандиби (О. Олеся) (повідомлення).

Жанрове розмаїття доробку О. Олеся для найменших (поезії «Все навколо зеленіє», «Літній вечір», «Є слова, що білі-білі...», «Ялинка», «Довго хмарами небо покрите було...», «Згадую: так я в дитинстві любив...», «Степ»; абетка «Алфавіт віршами, написаний для сина»; віршовані казки «Водяничок», «Грицеві курчата»; п'єса-казка «Бабусина пригода» тощо).

Тема 9. Творчість Василя Сухомлинського та Анатолія Костецького в дитячому читанні.

В.О.Сухомлинський – видатний педагог-новатор (повідомлення).

Гуманістична спрямованість письменницької малої прози, її жанрове розмаїття («Бо я – людина», «Образливе слово», «Який слід повинна залишити людина на землі?», «Сива волосинка», «Віл і садівник», «Бабусині руки», «Сьома дочка», «Ремісник і Різець» та ін.).

Життєвий і творчий шлях А. Костецького (повідомлення).

Ідейно-тематичне багатоманіття поезії А. Костецького («Імена», «Не хочу!», «У гостях», «Бюро знахідок», «Дивна звичка», «Батьківщина», «Проста арифметика», «Лист до птахів», «Буває все...», «Краще – з друзями разом!», «Словник Славка»)

Тема 10. Творчість Миколи Вінграновського та Євгена Гуцала в дитячому читанні.

М.С.Вінграновський – поет, прозаїк, кіносценарист, актор (повідомлення).

Поезія для дітей («Наша річка», «Мак і кіт», «Літній ранок», «Приспало просо променя», «Ластівка біля вікна» та ін.).

Автобіографічні й анімалістичні мотиви прози письменника («Первінка», «Бинь-бинь-бинь...», «Сіроманець», «Гусенятко»).

«Дивовижний, загадковий, майже не розкритий критиками письменник»: життєвий і творчий шлях Є.П. Гуцала (повідомлення).

Тема воєнного дитинства («Чалий кінь», «Діти війни»).

Чорнобильська трагедія у прозі письменника (зб. «Діти Чорнобиля»).

Тема 11. Творчість Наталії Забіли в дитячому читанні.

Життєвий і творчий шлях Наталі Львівни Забіли (повідомлення).

Твори поетеси для дітей («Хто сильніший?», «Чотири пори року», «У дитячому театрі», «Лічилки», «Древній Київ», «Що нас жде в Новому році?»; зб. «Ясочина книжка»).

Тема 12. Творчість Всеволода Нестайка та Дмитра Білоуса в дитячому читанні.

Життєвий і творчий шлях Всеволода Зіновійовича Нестайка (повідомлення).

Традиції та новаторство в казках В. Нестайка («В країні сонячних зайчиків», «Пригоди близнят-козенят», «Олексій, Веселик і Жарт-птиця», «Жевжик»).

Мистецьке значення поезії Д. Білоуса («Звертання», «Загадка», «Кожну літеру ціни», «Зарубай на носі», «Буває, що слово відоме давно...», «Дивне розмаїття», «Пісенька про куличка»; зб. «Диво калинове», «Чари барвінкові»).

Тема 13. Творчість М. Підгірянки, В. Чухліба в дитячому читанні

Життєвий і творчий шлях Марії Омелянівни Ленерт-Домбровської (повідомлення).

Твори М. Підгірянки для найменших.

Життєвий і творчий шлях Василя Чухліба (повідомлення).

Ідейна своєрідність прози В. Чухліба для дітей.

Тема 14. Творчість О. Пушкіна в дитячому читанні

Життєвий і творчий шлях письменника.

Глибока народність казок О. Пушкіна («Казка про царя Салтана, про сина його славного й могутнього богатиря князя Гвідона Салтановича та про прекрасну царівну Лебедицю», «Казка про рибалку та рибку», «Казка про мертву царівну та сімох богатирів» (1833), «Казка про золотого півника»).

Тема 15. Становлення російської дитячої літератури.

Творчість П. Єршова та К. Ушинського в дитячому читанні.

Становлення російської дитячої літератури.

Життєвий і творчий шлях П. Єршова (повідомлення).

Фольклорні традиції в казці П. Єршова «Горбоконики».

К. Ушинський – видатний педагог і літератор (життєвий і творчий шлях письменника).

Методична, пізнавальна, літературна цінність підручників К.Ушинського «Дитячий світ» та «Рідне слово».

Тема 16. Творчість Самуїла Маршака та Корнія Чуковського в дитячому читанні.

Життєвий і творчий шлях С. Маршака (повідомлення).

Значення спадщини С. Маршака для формування модерної російської дитячої літератури.

Життєвий і творчий шлях Корнія Чуковського.

Корній Чуковський як теоретик дитячої літератури.

Мистецька довершеність віршованих казок Корнія Чуковського.

Тема 17. Творчість В.Біанкі в дитячому читанні

Життєвий і творчий шлях В.Біанкі.

Анімалістична тема в творчості В.Біанкі.

Тема 18. Творчість Л. Толстого та М. Носова в дитячому читанні
(на самостійне вивчення)

Життєвий і творчий шлях письменника.

Творча реалізація педагогічних поглядів Л. Толстого в «Абетці», «Новій абетці» та «Книжках для читання».

Життєвий і творчий шлях М. Носова.

Чарівний світ дитячої фантазії у трилогії М. Носова про Незнайка.

Тема 19. Творчість Джозефа-Редьярда Кіплінга та Алана-Олександра Мілна в дитячому читанні

Життєвий і творчий шлях Д.-Р. Кіплінга.

Анімалістичне спрямування казок Д.-Р. Кіплінга «Ріккі-Тіккі-Таві», «Мауглі», зб. «Казки просто так».

Життєвий і творчий шлях А.-О. Мілна.

Химерне поєднання реальності й фантастики в повісті-казці А.-О. Мілна «Вінні-Пух і всі-всі-всі».

Тема 20. Творчість Марка Твена та Ганса-Крістіана Андерсена в дитячому читанні

Життєвий і творчий шлях Семюеля Клементя (Марка Твена).

Критика буржуазної моралі в повісті Марка Твена «Пригоди Тома Соєра та Гекльбері Фінна».

Життєвий і творчий шлях Г.-Х. Андерсена.

Значення творчості Г.-Х. Андерсена для розвитку літературної казки («Снігова королева», «Гидке каченя», «Дюймовочка», «Дикі лебеді», «Русалонька», «Нове вбрання короля» тощо).

Тема 21. Творчість Шарля Перро, братів Грімм, К. Колоді, А. Ліндгрена та Дж. Родарі в дитячому читанні

Ш. Перро – реформатор літературної казки («Попелюшка», «Кіт у чоботях», «Спляча красуня», «Ріке з чубчиком», «Червона Шапочка»).

Глибока народність казок братів Грімм («Пані Метелиця», «Хоробрий кравчик», «Гензель і Гретель», «Снігуронька», «Золотий гусак», «Зачарована красуня» тощо).

Ідейно-тематична своєрідність трилогії Астрід Ліндгрена про Карлсона.

Роль Карло Коллоді в розвитку жанру казки (повість-казка «Пригоди Піннокіо»).

Специфіка синтезу дійсності та фантазії у повісті-казці Дж.Родарі «Пригоди Цибуліно».

Тема 22. Вивчення літературної спадщини сучасних письменників за оновленою навчальною програмою початкової школи

У 2 класі до кола читання включені імена Ніни Найдич, Галини Малик, Сашка Дерманського, Марини Павленко, Марини та Сергія Дяченків, Лариси Ніцой, Лесі Ворониної, Оксани Луцезької, Ігоря Січовика, Дмитра Кузьменка, Оксани Кротюк, Любові Відути, Сергія Пантюка, Віктора Терена, Мар'яни Савки, Наталки Поклад, Григорія Фальковича, Тетяни Стус, Катерини Міхаліциної.

У 3 класі до кола читання включені імена Василя Голобородька, Івана Андрусяка, Михайла Григоріва, Валентини Вздурської, Василя Симоненка, Дмитра Кузьменка, Галини Вдовиченко, Зірки Мензатюк, Катерини Бабкіної, Лариси Денисенко, Леоніда Шияна, Оксани Караванської, Іана Вайброу, Карла Коллоді, Джеремі Стронга, Нузета Умерова.

У 4 класі до кола читання включені імена Дмитра Білоуса, Любові Забашти, Анатолія Костецького, Олесі Мамчич, Володимира Лучука, Оксани Сенатович, Михайла Чабанівського, Оксани Іваненко, Саші Кочубей, Галини Ткачук, Мар'яни та Тараса Прохаськів, Ірен Роздобудько, Івана Андрусяка, Юлії Смаль, Роалда Дала, Пауля Маара, Марії Парр.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	лаб	пр	інд	с.р.		л		пр	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
<u>ЗМ №1. ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА – МИСТЕЦТВО СЛОВА. ПОНЯТТЯ «ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА». ОСНОВИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА</u>													
Тема 1-2. Художня література – мистецтво слова. Поняття «дитяча література». Основи літературознавства.	32	6		6		20	57	1		1		55	
Разом за змістовим модулем 1	32	6		6		20	57	1		1		55	
<u>ЗМ № 2. РІЗНОАСПЕКТНІСТЬ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ. СПЕЦИФІКА ДИТЯЧИХ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІХ ТВОРІВ</u>													
Тема 3-4. Різномаспектність дитячої літератури. Специфіка літературно-художніх творів та їх аналіз.	42	6		6		30	57	1		1		55	
Разом за змістовим модулем 2	42	6		6		30	57	1		1		55	
<u>ЗМ № 3. УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ – ОСНОВА ПІЗНАННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СВІТУ, ФІСОФСЬКИХ РОЗДУМІВ ПРО ЗМІСТ ЖИТТЯ</u>													
Тема 5. Усна народна творчість –	30	6		4		20	59	2		2		55	

основа пізнання навколишнього світу, філософських роздумів про зміст життя.											
Разом за змістовим модулем 3	30	6		4		20	59	2		2	55
<u>ЗМ № 4. РОЗВИТОК ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ ВІД ДАВНИНИ ДО СУЧАСНОСТІ</u>											
Тема 6-7. Розвиток дитячої літератури від давнини до сучасності. Зарубіжна література для дітей. Дитяча преса.	76	12		20		44	67	6		6	55
Разом за змістовим модулем 3	76	12		20		44	67	6		6	55
Підсумковий тест											
Усього годин	180	30		38		112	240	10		10	220
Модуль 2											
ІНДЗ											
Усього годин	180	30		38		112	240	10		10	220

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Тема 1. Аналіз художнього твору письменника	2	-
2-4	Усна народна творчість – основа пізнання навколишнього світу, роздумів про зміст життя, значення праці.	6	1
5	Тема 2. Творчість Г. Сковороди, Т. Шевченка, П. Куліша, М. Вовчка, Л. Глібова, С. Руданського в дитячому читанні	2	-
6	Тема 3. Творчість І. Франка, Б. Грінченка, О. Пчілки, М. Коцюбинського, Лесі Українки, О. Олеся, В. Винниченка в дитячому читанні	2	1
7	Тема 4. Творчість С. Васильченка, А. Кащенко, О. Копиленка, М. Підгірянки, Н.Забілої, О. Іваненко, Ю. Збанацького в дитячому читанні	2	-
8	Тема 5. Творчість П. Воронька, О. Донченка, І. Багмута, Л. Костенко, В. Бичка в дитячому читанні	2	1
9	Тема 6. Творчість М. Вінграновського, Г. Тютюнника, М. Познанської, В. Близнеця, Є. Гуцала, Д. Білоуса, В. Нестайка в	2	-

	дитячому читанні		
10	Тема 7. Творчість В. Чухліба, О. Підсухи, А.Костецького, І. Багрянного, К. Перелісної, Л. Полтави в дитячому читанні	2	1
11	Тема 8. Творчість В. Жуковського, М. Носова, О. Пушкіна, А. Чехова, П. Єршова, В. Біанкі в дитячому читанні	2	-
12	Тема 9. Творчість Л. Толстого, М. Пришвіна, К. Чуковського, С. Міхалкова, Р. Кіплінга, М. Твена в дитячому читанні	2	-
13	Тема 10. Творчість О. Толстого, С. Маршака, К. Ушинського, Е. Успенського, Дж. Родарі, Г. Андерсен, К. Коллоді, А. Мілн в дитячому читанні	2	-
14	Тема 11.Українська дитяча література (О. Орач, Л. Повх, Д. Павличко, П. Ребро, О. Сенатович, М. Рильський)	2	1
15	Тема 12. Українська дитяча література (В. Симоненко, М. Сингаївський, М. Стельмах, В. Скомаровський, В. Сосюра, П. Тичини, М. Трублаїні, М. Хоросницька)	2	1
16	Тема 13. Б. Чепурко, Г. Чернобицька, Г. Чубай, Д. Чередніченко, Ю. Шкрумеляк, І. Чернецький)	2	1
17	Тема 17. Астрід Лінгрен – двічі лауреат премії Г.К.Андерсена. Шарль Перро – автор літературної казки. Брати Грімм – автори понад 200 казок.	2	1
18-19	Тема 18. Сучасна українська періодика. Сучасні дитячі письменники.	4	2
	Разом	38	10

6.Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Літературна творчість Ніни Найдич, Галини Малик, Сашка Дерманського. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
2	Літературна творчість Марини Павленко, Марини та Сергія Дяченків. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
3	Літературна творчість Лариси Ніцой, Лесі Ворониної, Оксани Луцевської. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
4	Літературна творчість Ігоря Січовика, Дмитра Кузьменка, Оксани Кротюк. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
5	Літературна творчість Любові Відути, Сергія Пантюка, Віктора Терена. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
6	Літературна творчість Мар'яни Савки, Наталки Поклад, Григорія Фальковича. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
7	Літературна творчість Тетяни Стус, Катерини Міхаліциної, Василя Голобородька. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
8	Літературна творчість Івана Андрусика, Михайла Григоріва, Валентини Вздольської. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
9	Літературна творчість Василя Симоненка, Дмитра Кузьменка, Галини Вдовиченко. Створення презентацій за творами письменників.	6	12

10	Літературна творчість Зірки Мензатюк, Катерини Бабкіної, Лариси Денисенко. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
11	Літературна творчість Леоніда Шияна, Оксани Караванської, Іана Вайброу. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
12	Літературна творчість Карла Коллоді, Джеремі Стронга, Нузета Умерова. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
13	Літературна творчість Дмитра Білоуса, Любові Забашти, Анатолія Костецького. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
14	Літературна творчість Олесі Мамчич, Володимира Лучука, Оксани Сенатович. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
15	Літературна творчість Михайла Чабанівського, Оксани Іваненко. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
16	Літературна творчість Саші Кочубей, Галини Ткачук, Мар'яни та Тараса Прохаськів. Створення презентацій за творами письменників.	6	12
17	Літературна творчість Ірен Роздобудько, Івана Андрусяка, Юлії Смаль. Створення презентацій за творами письменників.	8	12
18	Літературна творчість Роалда Дала, Пауля Маара, Марії Парр. Створення презентацій за творами письменників.	8	16
	Разом	112	220

7. Індивідуальні завданн

ЗАВДАННЯ ДЛЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЕКТУ (РЕФЕРАТ АБО ЕСЕ)

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) обов'язково виконується студентами під час вивчення дисципліни «Дитяча література». Мета його виконання — розвиток умінь працювати з науковими джерелами, формування навичок дослідницької роботи, систематизація і узагальнення знань із дитячої літератури, реферування наукових праць з проблем сучасної дитячої літератури.

Для виконання індивідуального науково-дослідного завдання студентам пропонується (за власним вибором):

- реферат за самостійно обраною темою;
- есе за самостійно обраною темою.

Тематика ІНДЗ:

1. Роль фольклорних жанрів у розвитку сучасної творчості для дітей.
2. Роль сюжету в дитячому творі.
3. Риси ідеальної книги для дитини.
4. Місце автобіографічних творів про дитинство в дитячій літературі.
5. Пригодницькі твори в дитячому та юнацькому читанні: автори, специфіка жанрів.
6. Гумористичний напрямок в дитячій українській і зарубіжній літературі ХХ ст.
7. Літературна казка. Еволюція жанру.
8. Вплив тоталітарної системи на розвиток літератури для дітей (20-80рр. ХХст.)
9. Провідні мотиви «дитячої» творчості письменників-шістдесятників.
10. Естетичний потенціал сучасної дитячої літератури.

Критерії оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання:

К-сть балів	Вимога до індивідуального науково-дослідного завдання
3-4	Студент занадто поверхово розкриває суть поставлених питань; допускає грубі помилки у структурі побудови реферату або есе; для виконання завдань користується одним джерелом інформації; не здійснює огляду основних теоретичних проблем обраної теми реферату або есе; не формулює висновків; не виявляє самостійності.
6-7	Студент безпомилково, але поверхнево розкриває суть питання плану реферату або есе; обмежується недостатньою кількістю джерел інформації (3-4 джерела); недостатньо ґрунтовно тлумачить основні погляди та позиції щодо розглянутої проблеми в рефераті; не виявляє повної самостійності думки; припускає багато помилок у формулювання джерел та інформації з обраної теми реферату.
10	Студент глибоко розкриває суть поставлених питань, аналізує, систематизує, трансформує інформацію, висуває гіпотези; виявляє абсолютну самостійність; представлено достатню кількість джерел інформації для пошуку – не менше 9-10 (для написання реферату); реферат або есе відповідає темі змісту; ґрунтовно розкриває глибину, повноту, логіку та термінологічну чіткість матеріалу; виявляє власне бачення проблеми, самостійний та творчий характер дослідницької роботи; згідно вимог правильно оформлений реферат, список використаних джерел та презентація результатів реферативного дослідження.

8. Методи навчання

А. Словесні:

- виклад лектора (лекція), презентація
- евристична бесіда
- коментоване читання
- творче читання

Б. Практичні методи:

- усні та письмові вправи
- завдання з використання різних видів словників

- вправи на заміну одних синтаксичних конструкцій іншими, скорочення і поширення тексту
- описи, твори, добір синонімів, антонімів, паронімів до запропонованих лексем
- монологічні усні перекази та діалоги, бесіди, диспути, виступи перед аудиторією з повідомленнями чи доповіддю, тренінги тощо
- самостійна робота
- практична робота
- ІНДЗ

9. Методи контролю

- усний контроль: індивідуальне опитування, залік, програмовий контроль, усний самоконтроль;
- письмовий контроль: контрольні роботи, письмовий залік, тестовий контроль, письмовий самоконтроль.
- тестовий контрол

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, що присвоюються студентам на екзамені

		Самостійна робота	Сума	Екзамен
Поточне тестування. Модульний контроль.				
ЗМ I- IV	19 сем. x 4 б. = 76 б.	24	100	X 0,3:100= 70 балів

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на семінарських та лабораторних заняттях з навчальної дисципліни «Дитяча література» здійснюється в межах від **0** до **4** бали за такими критеріями:

- безпомилкове володіння матеріалом;
- здатність до практичного застосування знань;
- ініціативність і творчість;
- активність, самостійність;
- здатність до встановлення міжпредметних зв'язків.

К-сть балів	Вимога до усної відповіді	Вимога до письмового завдання
0	Студент занадто поверхово розкриває суть поставлених питань, потребує підказування.	Студент занадто поверхово розкриває суть поставлених питань, допускає грубі помилки, для виконання завдань користується одним джерелом інформації, не виявляє самостійності.

1	<p>Студент поверхово викладає суть навчального матеріалу, допускає багато помилок під час відповіді на поставлені питання.</p> <p>Викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити навіть після коректуючих запитань.</p> <p>Недостатньо володіє розумовими операціями.</p>	<p>Студент поверхово розкриває суть питання, обмежується недостатньою кількістю джерел інформації, припускає багато помилок.</p>
2	<p>Студент поверхово, але без помилок викладає суть навчального матеріалу. Відповідь на рівні загальних уявлень про предмет, має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації. Виявляє невисоку культуру викладу знань.</p>	<p>Студент безпомилково, але поверхнево розкриває суть питання, обмежується недостатньою кількістю джерел інформації.</p>
3	<p>Студент грамотно (непевнено з підказками) розкриває суть поставлених питань, добре володіє термінами дисципліни, але допускає несуттєві помилки.</p> <p>Використовує загальновідомі докази у власній аргументації. Відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки.</p> <p>Рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.</p>	<p>Студент грамотно розкриває суть поставлених питань, обмежуючись констатацією готової інформації, допускає несуттєві помилки, виявляє недостатньо самостійності для виконання завдання, де кількість джерел інформації для пошуку - не менше 4.</p>

4	<p>Студент повністю володіє заданим матеріалом, самостійно виявляє творчий підхід до вивченого матеріалу, трансформує одержані знання для формування проблеми, висловлює особисті думки та оцінки на основі всебічного аналізу вихідних даних. Відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу. Користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання. Вміє пов'язати теорію з практикою, володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.</p>	<p>Студент глибоко розкриває суть поставлених питань, аналізує, систематизує, трансформує інформацію, висуває гіпотези, виявляє абсолютну самостійність, кількість джерел інформації для пошуку – не менше 9 (для написання реферату).</p>
---	---	--

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Плани та тези лекцій.
2. Плани семінарських та лабораторних занять.
3. Завдання для самостійної роботи.
4. Завдання для ІНДЗ.

12. Рекомендована література

Базова

1. Барвисте життя: хрестоматія для читання дітям дошкільного віку/ [упоряд.: Л.В. Дохвицька, Т.К. Андрущенко]. – Тернопіль, 2014. – 344с.
2. Білецький Д., Гурвич Ф., Проценко І., Савенко В., Сафонова А., Ступак Ю. Дитяча література: навч. посібн. [для студентів дошкільних відділів педінститутів та учнів дошкільних відділів педучилищ] / Д. Білецький та ін.. – Київ: Рад. шк., 1967.– 230 с.
3. Білецький Д., Ступак Ю. Українська дитяча література: посібн. [для педагогічних інститутів, педучилищ] / Д. Білецький, Ю. Ступак. – Київ: Рад.шк., 1963. – 240с.
4. Богданець-Білоskalенко Н. Українська дитяча література: навчальний посібник / Н. Богданець-Білоskalенко. – Київ: видавничий дім «Слово», 2009. – 280 с.
5. Дитяча література. Твори українських письменників II половини XX – початку XXI століть. Навчальний посібник / [упор. Н.І. Богданець-Білоskalенко]. – Київ Виданичий Дім «Слово», 2011. – 480 с.
6. Державний стандарт початкової освіти загальної освіти // Початкова школа. – 2011. – №7. – С. 1-20.
7. Зарубіжна література для дітей: підручник / Т.Б. Качак, Л.М. Круль. – К.: Академвидав, 2014 – 416 с.
8. Кизилова В., Пушко В. Дитяча українська література: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / В.Кизилова, В. Пушко. – Луганськ: Знання, 2009. – 296 с.
9. Кіліченко Л. Українська дитяча література / Л. Кіліченко. – К.: Вища шк., 1988. – 264 с.
10. Соняшникова читанка: хрестоматія дітям раннього та дошкільного віку / [упоряд.: Л.В.Калуська]. – Тернопіль: Мандрівець, 2014. – 368 с.
11. Українська література для дітей: хрестоматія / [упорядкув. О. Гарачковська – Київ: ВЦ Академія, 2011. – 800 с.
12. Українська мозаїка: книга для читання в дошкільному закладі і родинному колі / [упоряд.: Н. Вакуленко, Л. Гураш, О. Долинна, О. Низковська]. – Тернопіль: Мандрівець, 2013. – 512 с.
13. На допомогу вчителю початкових класів. 1 клас: для загальноосвітніх навчальних закладів України. – Київ: Видавничий дім «Освіта», 2016. – 144с.
14. На допомогу вчителю початкових класів. 2 клас: для загальноосвітніх навчальних закладів України. – Київ: Видавничий дім «Освіта», 2016. – 144с.
15. На допомогу вчителю початкових класів. 3 клас: для загальноосвітніх навчальних закладів України. – Київ: Видавничий дім «Освіта», 2016. – 160с.
16. На допомогу вчителю початкових класів. 4 клас: для загальноосвітніх навчальних закладів України. – Київ: Видавничий дім «Освіта», 2016. – 160с.

Допоміжна

1. Андрусів С. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х років XX ст. / С. Андрусів. – Тернопіль – Львів: Джура, 2001.– 340 с.
2. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / За ред. М. Зубрицької. – Львів: Літопис, 1996. – 633 с.
3. Антологія української народної творчості. Казки, легенди, перекази, оповідання. – Київ: Наукова думка, 1989. – 615 с.
4. Арзамасцева І., Николаєва С. Детская литература / И. Арзамасцева, С. Николаева. – Москва: Академия, 2009. – 576 с.
5. Барт Р. Две критики / Р. Барт. Избранные работы: Семиотика. Поэтика.– Москва: Прогрес, Универс, 1994.– С. 262–268.

6. Бахтин М. Из записей 1970-1971 годов / М. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества.– Москва: Искусство, 1986.– С. 355–380 с.
7. Бгабга Г. Націєрозповідність (передмова до книги «Нація і розповідь») / Г. Бгабга // Антологія світової літературно-критичної думки. – С. 559-561.
8. Бердяєв Н. Національність і людство / Н. Бердяєв // Сучасність.– 1993.– № 1.– С. 154–157.
9. Білецький Д., Гурвич Ф., Проценко І., Савенко В., Сафонова А., Ступак Ю. Дитяча література: навч. посібн. [для студентів дошкільних відділів педінститутів та учнів дошкільних відділів педучилищ] / Д. Білецький та ін.. – Київ: Рад. шк., 1967. – С.5-78.
10. Білецький Д., Ступак Ю. Українська дитяча література: посібн. [для педагогічних інститутів, педучилищ] / Д. Білецький, Ю. Ступак. – Київ: Рад.шк., 1963. – С.21-52.
11. Введение в литературоведение / Под. ред. Г. Пospelова.– Москва: Высшая школа, 1983. – 326 с.
12. Введение в литературоведение. Литературное произведение: Основные понятия и термины / Под. ред. Л. В. Чернец. – Москва: Флинта, 2000. – 248 с.
13. Вопросы детской литературы 1954 год. – Москва : Государственное Издательство Детской Литературы Министерства Просвещения РСФСР, 1954. – 260 с.
14. Врціна О. Українська народна соціально-побутова казка / О. Врціна. – Київ: Веселка, 1989. – 150с.
15. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: підручник / О. Галич та ін.. – Київ: Либідь, 2001. – 486 с.
16. Грицай М., Бойко І. Українська народна поетична творчість / М. Грицай М., І. Бойко – Київ: Вища школа, 1983. – 357 с.
17. Довженок Г. Український дитячий фольклор (Віршовані жанри) / Г. Довженок. – Київ: Наукова думка, 1981. – 172 с.
18. Долбенко Т. Розвиток художнього смаку та кола читання для розширення пізнавальної діяльності дітей / Т. Долбенко // Вісник книжкової палати. – 2004. – №1. – С.32-35.
19. Дунаєвська Л. Українська народна казка / Л. Дунаєвська. – Київ: Вища школа, 1987. – 127 с.
20. Ємець А., Загуляєва Є. Видатні письменники. Цікавий довідник для вчителів і учнів 1-4 класів / А. Ємець, Є. Загуляєва. – Харків: Основа, 2006. – 160 с.
21. Зародження й формування української дитячої літератури XI-XVIII ст. // Українська дитяча література. Хрестоматія: у 2 ч.: навч. посібник / [упоряд.: І. Луценко, А. Подолинний, Б. Чайковський]. – К; Наукова думка, 1992. – Ч.1. – С.35-40.
22. Іванюк С. Адресат – майбутнє. Герой і концепція української радянської прози для дітей (1917-1941) АН УРСР, Інститут літератури Т.Г.Шевченка; відп. ред. М. Жулинський / С. Іванюк. – Київ: Наукова думка, 1990. – 320 с.
23. Історія світової літератури: В 8 томах. М.: Наука, 1983-1994.
24. Календарик-дошколярник: для шкільного віку / [упоряд. В. Терен]. – Київ: Веселка, 1992. – 173 с.
25. Камишанова Н. Як зацікавити учня книгою / Н. Камишанова // Зарубіжна література в навчальних закладах. – 2004. – №2. – С.64.
26. Кіліченко Л. Українська дитяча література / Л. Кіліченко. – К.: Вища школа, 1988. – С.9–16.
27. Ковбасенко Ю., Ковбасенко Л. Зарубіжна література: підручник для 5-го кл./ Ю. Ковбасенко, Л. Ковбасенко. – Київ: Грамота, 2005. – 296 с.
28. Кодлюк Я., Одинцова Г. Розповіді про письменників: посібник для вчителів початкових класів / Я. Кодлюк, Г. Одинцова / Вид-во 2-е. – Тернопіль: Богдан, 1998. – 128 с.
29. Література для дітей 1917-1930 років //Українська дитяча література. Хрестоматія: 2 ч. / [упоряд. І. Луценко, А. Подолинний, Б. Чайковський]. – Київ : Наукова думка, 1992. – Ч. 2. – С.29-33.

30. Література для дітей 1931-1945 років //Українська дитяча література. Хрестоматія: у 2 ч. / [упоряд. І. Луценко, А. Подолинний, Б. Чайковський]. – Київ: Наукова думка, 1992. – Ч.2. – С.79-83.
31. Літературознавча енциклопедія: у двох томах. Т.1 / [авт.-уклад. Ю. Ковалів]. – Київ: ВЦ Академія, 2007. – Т.1.– 608 с.
32. Літературознавча енциклопедія: у двох томах. Т.2 / [авт.-уклад. Ю. Ковалів]. – Київ: ВЦ Академія, 2007. –Т.2.– 624 с.
33. Літературознавчий словник-довідник / [за ред. Р. Гром'яка, Ю. Коваліва, В. Теремка]. – Київ:Академія, 2006. – 752 с.
34. Мовчун А.І. Скарби прадавні. Давня література XI-XVIII ст. Рідне слово. Українська дитяча література. Хрестоматія: у 2 кн. / [упоряд. З. Варавкіної, А. Мовчун, М. Черній]. – Київ: Наукова думка, 1999. – С.65-72.
35. Огар Е. Українська дитяча книжка: сучасний стан і перспективи //Діалог культур: Україна у світовому контексті: Мистецтво і освіта: зб.наук. праць / [упоряд. і відп. ред. С. Черепанова]. – Львів: Каменяр, 1998. – Вип.3. – С.308-313.
36. Папуша О. Дитяча література як маргінес літературознавчої теорії: до проблеми конститування об'єктів наукового дискурсу / О.Папуша // Слово і Час. – 2004. – №12. – С.20-26.
37. Русин М. Фольклор. Традиції і сучасність / М. Русин. – Київ: Либідь, 1991. – 114 с.
38. Руснак І. Український фольклор : навч. посібн. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. Руснак . – Київ: Академія, 2010 . – С.225-239.
39. Сидоренко Г. Як читати і розуміти художній твір: книга для учнів / Г. Сидоренко. – Київ: Рад.шк., 1988. – 128 с.
40. Сингаївський М. Материна пісня: роздуми про українську колискову. – Київ: Знання України, 1992. – 48 с.
41. Сухомлинський В. Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості. Вибрані твори в 5-ти т. – Т.1 / В. Сухомлинський. – К.: Рад школа, 1976. – С.403-478, С.450.
42. Сухомлинський В. Серце віддаю дітям / В. Сухомлинський. – К.: Рад.школа,1972. – С.153-158.
43. Українські народні казки: для мол. та серед.шк. віку / [упоряд. та передм. Л.Ф. Дунаєвської]. – Київ: Веселка, 1986. – 238с.
44. Чортів млин: Казки народів світу / [упоряд. Г.М. Ремізовська]. – Київ: Фірма «Довіра», 1992. – 159 с.

13. Інтернет-ресурси

1. http://babylibrarivolodymyrec.org.ua/index.php?option=com_wrapper&view=wrapper&Itemid=11
2. <http://uk.m.wikipedia.org>
3. <http://vuzlib.com/content/view/2320/117/>
4. <http://ditvora.com.ua/zhurnali-dlya-shkolyariv>
5. <http://www.kalmiys.h1.ru/nomer4/kryt/solo.shtml>
6. <http://lib.if.ua/awards.html>
7. <http://ukrlib.com.ua/referats-zl/printout.php?id=322>
8. http://kuropyatnik.blogspot.com/2011/12/blog-post_14.htm
9. <http://www.chl.kiev.ua/Default.aspx?id=3867> - Вибрані Інтернет-ресурси на сайті НБУ для дітей
10. abetka.ukrlife.org – Весела абетка: казки, приказки, загадки, скоромовки і читанка - для вас, юні читачі.
11. dedushka.net – Дитяча мережева бібліотека російською мовою: путівник по дитячій літературі.

12. lib.ru – Казки, вірші, повісті, фантастика, дитячий детектив (російською мовою).
13. 1001skazka.com – Казки, вірші, аудіокниги, постановки «Театр перед мікрофоном», пісні із улюблених дитячих мультфільмів та кінофільмів (російською мовою).
14. lukoshko.net – Дитяча електронна бібліотека: народні та авторські казки, вірші, оповідання (російською мовою).
15. skazka.com.ru – Видатні казкарі світу: енциклопедія (російською мовою).
16. childbooks.blox.ua – Книги для дітей: цікавий блог про нову літературу для дітей та підлітків.
17. kazka.in.ua – Збірник українських народних казок.
18. ae-lib.org.ua – Бібліотека світової літератури.
19. <https://www.ed-era.com/mon.html> – Оновлені програми для початкової школи, поради вчителям, додаткові навчальні матеріали (Міністерство освіти і науки України та проект EdEra за сприяння МФ «Відродження»).

